

I dette miniprojekt undersøger vi matematikken bag regelmæssige 2D “tapet”-mønstre som for eksempel

En regelmæssig sekskant i planen har hjørner i punkter svarende til

$$\mathbf{t}_k = \begin{bmatrix} \cos(k \cdot 60^\circ) \\ \sin(k \cdot 60^\circ) \end{bmatrix}, \text{ dvs. i}$$

$$\mathbf{t}_0 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \mathbf{t}_1 = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 1 \\ \sqrt{3} \end{bmatrix}, \mathbf{t}_2 = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} -1 \\ \sqrt{3} \end{bmatrix},$$

$$\mathbf{t}_3 = -\mathbf{t}_0, \mathbf{t}_4 = -\mathbf{t}_1 \text{ og } \mathbf{t}_5 = -\mathbf{t}_2.$$

Sekskanten frembringer et **gitter** T bestående af alle vektorer på formen $k\mathbf{t}_0 + l\mathbf{t}_2, k, l \in \mathbb{Z}$ hele tal.

1. Check at $\mathbf{t}_1 = \mathbf{t}_0 + \mathbf{t}_2$ og tegn de seks vektorer hvis spidser danner den regelmæssige sekskant.

2. Tegn et udsnit af gitteret T .

En drejning om Origo med vinklen θ er beskrevet på formen $\mathbf{x} \mapsto A_\theta \mathbf{x}$ med

$$A_\theta = \begin{bmatrix} \cos \theta & -\sin \theta \\ \sin \theta & \cos \theta \end{bmatrix}.$$

En plan transformation som overfører et mønster (som i illustrationen) i sig selv er på formen $D(\mathbf{x}) = A_\theta \mathbf{x} + \mathbf{t}$ – først en drejning med vinkel θ om Origo, så en parallelforskydning med vektoren $\mathbf{t} \in T$ i gitteret.

3. Gør rede for at D er en drejning med vinklen θ om punktet P_0 med stedvektoren $\mathbf{x}_0 = (I_2 - A_\theta)^{-1} \mathbf{t}$.¹²

¹ I_2 står for en 2D-identitetsmatrix.

² Vink: I miniprojekt 1 fandt vi en sammenhæng mellem omdrejningspunkt givet ved $\mathbf{x}_0$ og vektoren $\mathbf{t}$.

³ Vink: $\cos 120^\circ = -\frac{1}{2}, \sin 120^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2}; \cos 30^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2}, \sin 30^\circ = \frac{1}{2}$.

4. Beregn $(I_2 - A_\theta)^{-1}$ for $\theta = 120^\circ$. Gør rede for at $(I_2 - A_{120^\circ})^{-1} = \frac{\sqrt{3}}{3} A_{30^\circ}$; en kombination af en drejning med vinklen 30° med en skalering.³

Symmetrigruppen for et (tapet)mønster af typen p_3 (som i illustrationen ovenfor) består af alle parallelforskydninger på formen $T(\mathbf{x}) = \mathbf{x} + \mathbf{t}$ med $\mathbf{t} \in T$ en gittervektor, og af alle drejninger(!) på formen $D(\mathbf{x}) = A_\theta \mathbf{x} + \mathbf{t}, \theta = 120^\circ$ eller $\theta = 240^\circ$ og $\mathbf{t} \in T$.

5. Find stedvektorene til omdrejningspunkterne $\mathbf{x}_1$ og $\mathbf{x}_2$ for $\mathbf{t} = \mathbf{t}_0 = [1, 0]^T$ og $\mathbf{t} = 2\mathbf{t}_0 = [2, 0]^T$ og $\theta = 120^\circ$. Gør rede for at disse omdrejningspunkter deler diagonalen i gitterparallelogrammet med hjørner i $0, \mathbf{t}_0, \mathbf{t}_1, \mathbf{t}_0 + \mathbf{t}_1$ mellem 0 og $\mathbf{t}_0 + \mathbf{t}_1$ i tre lige store dele. Find parallelogrammet og omdrejningspunkterne i figuren ovenfor.

Heraf kan man udlede at man kan udfylde en firkant med hjørner i punkterne med stedvektorer $\mathbf{t}_0, \mathbf{x}_1, \mathbf{t}_1, \mathbf{x}_2$ som man vil. Resten af mønstret fyldes op ved hjælp af al-

le parallelforskydninger og drejninger be- ledning.
skrevet ovenfor.

6. Tegn og forklar! Denne webside kan sikkert hjælpe med ideer.⁴.

Litteratur

7. Grasshopper og Rhino: Se denne vej- **Wikipedia** Wallpaper group

I miniprojektet skal I demonstrere en række færdigheder. Her kommer en checkliste:

Matematik:

- Drejningsmatricer
- Inverse matricer (i 2D)
- Rotationer, translationer, mønstre
- Matrixregning og geometrisk forståelse

Grasshopper:

- Rotatiooner og translationer i Grasshopper
- Grasshopper's datastruktur "tree"
- Nye komponenter

⁴Klik p3 og tegn noget småt med musen